

Strádovské peklo

Sobota 5. 3. 2016

Předjarní vycházka pro všechny

Sraz před pardubickým hlavním nádražím **v 8:30**, odjždíme tentokrát autobusem do Nasavrk (zde možnost občerstvení).

Trasa: Odtud podle modrých značek sestoupíme parkem Kaštanka k Chrudimce a podle nedávno nově obnoveného zeleného značení pokračujeme po levém břehu řeky jejím údolím, zvaným „Strádovské peklo“. Dále nás turistické značky vedou k výstupu ke zříceninám hradu Strádov. Od nich (stále podle zelených značek) pokračujeme lesem k osadě Lišina a po přechodu silnice (**pozor na provoz!**) do Libáně, odkud podle modře značené cesty kolem rybníků (Pařezný, Zaháj) dojdeme do Výsonína. Končíme u motorestu Skalka (občerstvení). Celkem ujdeme necelých **12 km**.

Odjezd si objednáme, až se všichni sejdeme (vzhledem ke krátké vzdálenosti počítám s tím, že se dopravce dopoledne vrátí do Pardubic a odpoledne pro nás přijede).

Přihlášky: S ohledem na plán celého výletu (autobusová doprava) je nezbytně nutné, aby se zájemci včas přihlásili na adresu egova@seznam.cz.

Vybavení na cestu: Dobrou náladu, ostatní dle osobní potřeby a předpovědi počasí.

Mapa z edice KČT č. 45 (Železné hory), 1 : 50 000

A co cestou:

Nasavrky - Historici se přou o výklad názvu obce. Ještě před nedávnem vědecký výklad vážně připouštěl, že Nasavrky mají původ ve staročeském slovním spojení "na sě vrkati", tj. ves lidí, kteří na sebe zamilované vrkali. Skutečnost však bude pravděpodobně méně romantická. Jedním z možných výkladů je odvození z "Nasswerk", tj. "mokrý důl" či složeniny "Nassau", neboli "mokrý náhon", ve spojitosti s werk (důl, šachta), tj. "Nassauwerk" by výklad byl "důl u mokré nivy". Spojitost Nasavrky a středověkého dolování se však nepodařilo zatím spolehlivě doložit. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1318, kdy zde měl majetek Konrád z Nasavrky. V roce 1350 stál již zdejší kostel Svatého Jiljí a na místě nynějšího zámku se nacházela tvrz. V té době patřily Nasavrky císaři Karlu IV., který je v roce 1355 daroval panství Strádov i s Nasavrky olomouckému biskupovi a pozdějšímu pražskému arcibiskupovi Janu Očkovi z Vlašimi. V roce 1360 byly Nasavrky povýšeny na městečko s právem týdenního trhu. Když v polovině 15. století hrad Strádov zpustl, byla přenesena správa panství na tvrz do Nasavrky. V 16. století se majitelé střídali. V roce 1545 za Magdalény

Běškovcové z Běškovi je prvně písemně zmiňována tvrz. V roce 1585 koupil Nasavrky Jan Kekula ze Stradonic. Když zemřel, provdala se jeho druhá manželka za Václava Zárubu z Hustiřan. Kolem roku 1600 nechal Václav Záruba z Hustiřan tvrz zbourat a na jejím místě vystavěl dvoupatrový renesanční zámek nepravidelného půdorysu se dvěma věžičkami zdobenými psaníčkovými sgrafity. Za účast ve stavovském povstání byly však Nasavrky Zárubům zkonfiskovány. Levně je koupil císařský důstojník František de Couriers, který panství rozšířil. V rozšiřování panství pokračoval i jeho syn František Emanuel. V polovině 17. století čítalo nasavrcké panství kromě zámku a městečka dalších 14 vesnic. Pak panství přešlo sňatkem do rodu Schönfeldů. I ti panství rozšiřovali a tak v polovině 18. století k němu patřilo kromě zámku a městečka dalších 5 již opuštěných tvrzí a 88 vesnic. Schönfeldové však na zámku trvale nesídlili, středem jejich panství byla Seč, a zámek tak chátral. V roce 1737 se Kateřina Schönfeldová provdala za Jana Adama Auersperga. Auerspergové pak drželi panství až do roku 1945. Za jejich vlastnictví se správa panství později opět přesunula do Nasavrck. Zámek, popisovaný v roce 1757 jako polorozbořený, prošel generální opravou, při níž dostal dnešní podobu a sloužil jako byty panských úředníků. Kanceláře pak byly v hospodářských budovách. Když byla správa panství přenesena do Slatiňan, nastěhovali se do zámku úředníci nově zřízeného okresního úřadu, od roku 1868 pak úředníci okresního soudu a berního úřadu. Dnes v zámku sídlí správa CHKO Železné hory.

Strádovské peklo - Strádovské peklo je údolí ležící severně od Nasavrck ve Slavické oboře. Rezervaci tvoří kaňon řeky Chrudimky a přilehlých přítoků, charakteristický mnoha geomorfologickými útvary a zbytky přírodě blízkých lesních společenstev, na které je vázáno mnoho ohrožených druhů organismů. Území je součástí Slavické obory, která byla dříve celá oplocena a přístup do ní byl omezen na některé měsíce v roce. Část zahrnující údolí Chrudimky včetně zříceniny hradu Strádova je od 1. 1. 2013 volně přístupná. Oplocení kolem téhle části obory už zmizelo. Naopak větší „horní část“ je stále oborou, která je otevřená jen v únoru, březnu, červenci a srpnu.

Strádov - Zřícenina hradu na 70 m vysokém skalnatém ostrohu z červené žuly nad pravým břehem Chrudimky a údolím Libáňského potoka ve Slavické oboře, jihovýchodně od Práčova, necelý kilometr západně od silnice I/37, v katastrálním území Ochoz u Nasavrck města Nasavrky. Hrad se stejně jako nedaleký Rabštejn liší od tvrze pouze svojí polohou. Od roku 1958 je chráněn jako kulturní památka ČR. První zmínka o hradu je z r. 1374, kdy se připomíná Jaroš Lacembok ze Strádova jako patron kostela a kláštera v blízkém Práčově. V r. 1382 se uvádí jako majitel Strádova Jarošův syn Jindřich Lacembok ze Strádova, v r. 1409 Bleh z Lipky a ze Strádova. Za jeho vlády na jaře r. 1421 husitská vojska dobyla klášter v Práčově a pravděpodobně ovládla i Strádov. V r. 1438 Jan ze Strádova dal hrad do zástavy i s městečkem Nasavrky a devět vsí Alešovi z Bítovan, Benešovi z Křivého a Janovi z Lipky, synovi uvedeného Bleha. V roce 1444 panství náleželo Janovi Slonovi ze Seslavce. V této době hrad zpustl, připomíná se tak poprvé r. 1457 jako součást odúmrti po Janovi z Lipky, která připadla králi Ladislavovi.

Libáň - Malá vesnice, část města Nasavrky v okrese Chrudim. Nachází se asi 2 km na severovýchod od Nasavrck. Prochází zde silnice I/37. V roce 2009 zde bylo evidováno 40 adres. V roce 2001 zde trvale žilo 69 obyvatel. Libáň leží v katastrálním území Ochoz u Nasavrck o výměře 3,69 km².

Motorest Skalka - Lukavice, Výsonín 26. Nabízí hotovky, polední menu a jídla české kuchyně. K dispozici je venkovní gril a zahrádka s kapacitou 60 míst.

**Na výlet srdečně zve Karel Vytřas, m. t., mobil 776 825 569.
Přihlášky přijímá Dáša Ehrenbergerová, mobil 739 569 070.**

